

Työllisyyspalvelujen toimintasuunnitelma 2025

Kuvaus toiminnasta

Työllisyyspalvelujen palvelualue uudistuu vuoden 2025 alussa samalla, kun julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille. Samaan aikaan kunnille siirtyy kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä. Siirtyvät tehtävät kiinnitetään kaupungin muihin elinvoimapalveluihin. Lakisääteisten palvelujen rinnalla Turku tarjoaa täydentäviä osaavan työvoiman saatavuutta, työllisyyttä ja kotoutumista edistäviä palveluja.

Lakisääteisten tehtävien järjestämiseksi Turku on päättänyt muodostaa yhdessä 22:n varsinaissuomalisen kunnan kanssa Turun työllisyysalueen. Turku toimii työllisyysalueen vastuukuntana. Työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti toimivaltaa delegoidaan työllisyysalueen muiden kuntien viranhaltioille kuntalain 54 §:n mukaisella sopimuksella. Sopimus koskee työllisyysalueen lähipalvelutehtäviä. Turku vastuukuntana tuottaa työllisyysalueen keskitetyt ja tukipalvelut kaikille kunnille. Lisäksi Turku vastaa lähipalveluista kaupungin omille työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille. Työllisyysaluelautakunta toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota työvoimapalveluiden lakisääteisten tehtävien järjestämisessä sopimuksen osapuolten yhteisenä monijäsenisenä toimielimenä ja työllisyysalueen työvoimaviranomaisena.

Lakisääteisten tehtävien muuttuessa työllisyyspalvelujen palvelualue uudistuu. Vuoden 2025 alusta alkaen työllisyyspalvelujen palvelualue vastaa osaavan työvoiman saatavuuden sekä työllisyyden ja kotoutumisen edistämisestä. Työvoimaviranomaiselle kuuluvien tehtävien lisäksi palvelualue vastaa Turun täydentävistä työllisyyspalveluista ja kotoutumisen edistämisen palveluista työvoiman ulkopuolella oleville. Muutosten takia työllisyyspalveluissa korostuvat tarpeet henkilöstön perehdytykseen ja koulutukseen sekä yhteisen uuden organisaatiokulttuurin luomiseen.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Voimakkaasta kausivaihtelusta huolimatta työttömyys on Turussa ollut aikavälillä 2013–2023 loivassa laskussa koronapandemian aiheuttamasta äkillisestä työttömyyden kasvusta huolimatta. Myös työllisyysaste on samalla aikajaksolla noussut, ja se ylitti 70 % rajapyykin vuonna 2023. Hyvästä pitkän aikavälin kehityskulusta poiketen ajanjaksolla 2013–2023 pitkäaikaistyöttömien määrä on

lisääntynyt yli 1 000 hengellä. Lisäksi koko maan tavoin myös Turun työttömyysaste on ollut nousussa vuoden 2023 viimeisestä neljänneksestä alkaen.

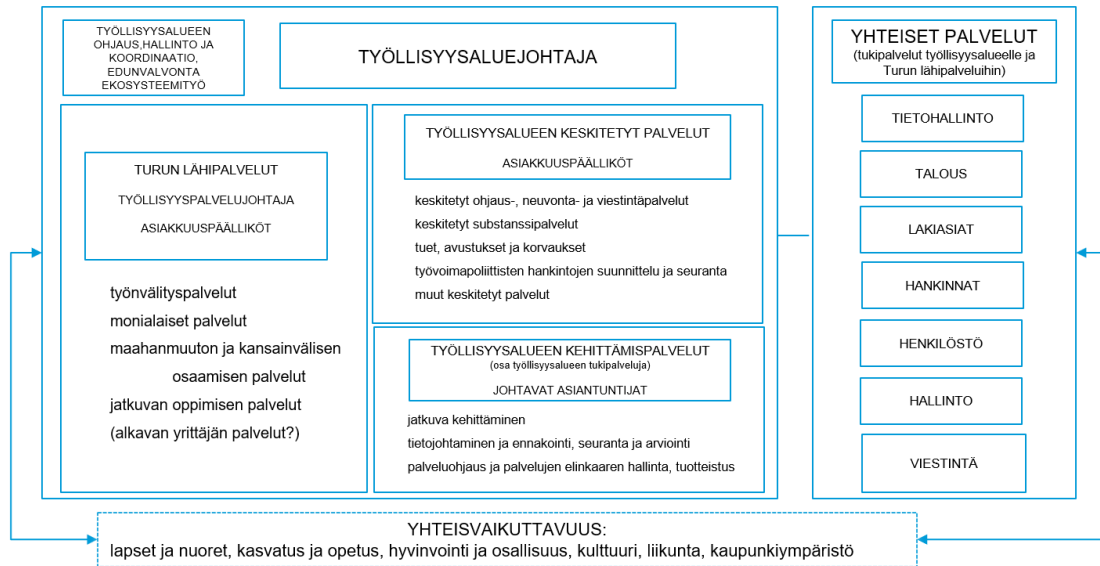
Turun työikäisen väestön kasvu syntyy maahanmuutosta. Ulkomaalaisten työttömyystilanne Turussa on kuitenkin ollut pitkään heikko; kuudesta suurimmasta kaupungista Turussa on korkein ulkomaalaisten työttömyysaste (26 %). Kaupungin elinvoiman, osaavan työvoiman saatavuuden ja työllisyyden edistämisen näkökulmasta maahanmuutto ja muunkielisten turkulaisten määrän kasvu on silti mahdollisuuksia luova ja väestön ikääntymisen vaikutuksia hillitsevä tekijä. Muunkielisen väestön kasvu on viime vuosina voimistunut; tällä hetkellä Turun työikäisestä väestöstä muunkielisiä on noin 16 %, ja osuuden ennustetaan nousevan yli viidennekseen vuosikymmenen loppuun mennessä.

Työttömyydestä huolimatta työvoimapulaa esiintyy edelleen aloittain. Perinteisten työvoimapula-alojen (sosiaali- ja terveysalat, varhaiskasvatus, myös ravintola-ala ja eräät tekniikan ammatit) rinnalle on noussut uusia, poikialaisia osaamistarpeita (esim. koodaus- tai tekoälyosaaminen). Turun kauppakamarin kesällä 2024 tekemän Varsinais-Suomen kilpailukykykyselyn mukaan rekrytointivaikeuksista kärsivien yritysten määrä on edellisvuosista pudonnut merkittävästi, mutta kysynnän elpessä osaajapulan odotetaan pahenevan monilla aloilla.

Työllisyyspalvelujen kehittämisessä on huomioitava, että kuntien vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa 1.1.2025 voimaan astuvien lakimuutosten myötä nykyistä aiemmin ja kasvaa portaittain. Tämän lisäksi olennaista on, että jatkossa kuntien työttömyysetuuksien maksuosuus ei katkea palveluihin ohjaamisella. Vain työssäoloehdon täytyminen nollaa etuuskuluihin liittyvän päivälaskurin. Tämä vaikuttaa erityisesti palkkatukityöllistämiseen, jota Turun työllisyyspalveluissa on käytetty runsaasti sekä työttömien aktivointikeinona että kaupungin oman palvelutuotannon tukena.

Työvoimapalvelujen osalta hallitusohjelman mukaiset lainsäädäntömuutokset toteutuessaan toisivat kunnille lisää liikkumavaraa palveluprosessien ja palvelujen uudistamiseen ja kohdentamiseen. Hallitusohjelmaan kirjatut tavoitteet kotoutumislain ja -järjestelmän uudistamiseksi lisäisivät tulijan velvollisuuksia ja omaa vastuuta. Näitä tavoitteita koskevat lainsäädäntömuutokset vaikuttaisivat toteutuessaan kuntien tehtäviin.

Työllisyyspalvelujen organisaatio 1.1.2025- (LUONNOS)

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Työllisyyspalvelujen tärkein tehtävä on saattaa yhteen työnantaja ja työntekijä. Lakisääteinen henkilöasiakkaan palveluprosessi yhdessä työttömyysturvatehtävien ja valtion vanhentuneiden tietojärjestelmien kanssa eivät kuitenkaan ole mahdollistaneet tosiasiallisen työlläytyspalvelun tarjoamista. Lisäksi työnantaja-asiakkaiden työlläytys on eriytetty henkilöasiakkaan palveluprosessista, mikä on osaltaan heikentänyt toimintaedellytyksiä kestäväen kohtaannon edistämiseen.

Turun kaupunginhallituksen 7.3.2022 asettaman (108 §, 2655–2022) työllisyyden muutosryhmän linjauksen mukaisesti uudistuvat palveluprosessit on rakennettava osin ns. puhtaalta pöydältä ja lakisääteisten palvelujen rinnalle on tuotava täysin uudenlaisia, kaupungin itse tuottamia työvoiman kysynnän ja tarjonnan kestävää kohtaantoa nopeuttavia ratkaisuja.

Palvelujen uudistamisen suurin rajoite on tiedon puute asiakkaista, heidän palvelutarpeistaan ja tarjottujen palvelujen kustannusvaikuttavuudesta. Työllisyys- ja yrityspalvelujen järjestäminen ja kohdentaminen mahdollisimman tehokkaalla tavalla edellyttää seuranta- ja vaikuttavuuden mittaamista sekä omissa palvelutuotannossa että ostopalveluissa. Palveluja, joilla ei ole kysyntää ja/tai vaikuttavuutta ei jatkossa ole mahdollista tarjota.

Turun kaupunkistrategian tavoitteena on maan suurten kaupunkien keskiarvoa matalampi työttömyysaste. Tätä tavoitetta silmällä pitäen työllisyyspalvelut kiinnittää erityistä huomiota maahanmuuttajien, nuorten ja pitkäaikaistyöttömien palveluihin. Turun kaupungin väestönkasvu perustuu maahanmuuttoon, ja 2040-luvulla joka neljännen työikäisen turkulaisen ennustetaan olevan muunkielinen.

Talouden tavoitteet

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloarviot, 1 000 € (ulkoiset erät)

Työllisyyspalvelut

Käyttötalousosa	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 muutoksin	Talousarvio 2025
Toimintatulot	3 980	4 350	1 150
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintamenot	15 817	16 525	11 509
TOIMINTAKATE	-11 838	-12 175	-10 359
Muutos-%		-2,8 %	14,9 %